

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	AEF rapport (herinrichting IPO)	TELEFOONNUMMER	0643246408
DATUM	10-01-2023	E-MAILADRES	jorien.smulders@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-648066858-196		
VAN	Jorien Smulders	DOMEIN/OPGAVE	BDO
		TEAM	BEI
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen
BIJLAGEN	1. Conceptrapport 'Naar meer slagvaardigheid' 2. Brief conceptrapport 'Naar meer slagvaardigheid' 3. 'Laaghangend fruit'-maatregelen AEF-rapport		

Gevraagde besluiten:

1. Kennis te nemen van het conceptrapport 'Naar meer slagvaardigheid', een advies opgesteld door Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van het IPO-bestuur;
2. Kennis te nemen van de 'laaghangend fruit'-maatregelen uit het AEF-rapport
3. De vertegenwoordigers van de provincie Utrecht in de Algemene Vergadering (AV) van het IPO op te dragen de onderstaande wensen en opvattingen in te brengen de eerstvolgende Algemene Vergadering van het IPO:
  - a. Het IPO-bestuur te verzoeken om in te zetten op een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en scenario één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en deze opnieuw aan de Staten voor te leggen;
  - b. Het IPO-bestuur erop te wijzen dat het wijzigen van de statutaire rol van de AV (advies 7) dient plaats te vinden in afstemming met de AV en niet door besluitvorming in het IPO-bestuur. De wijziging van de statutaire rol betekent een aanpassing van de verenigingsstatuten, waartoe het IPO-bestuur niet bevoegd is;
  - c. Het IPO-bestuur mee te geven dat de beroepsvereniging StatenlidNu reeds in de behoefte voor inhoudelijke gesprekken voorziet en dat het combineren van de AV met inhoudelijke verdiepende gesprekken (advies 8) niet nodig is;
  - d. Het IPO-bestuur mee te geven dat wat betreft gemeenschappelijke afspraken over het ophalen van mandaat van de AV (advies 9) dat het aan de twaalf provincies zelf is om hierover afspraken te maken;
  - e. Het IPO-bestuur erop te wijzen dat het opstellen van functieprofielen en de selectiecriteria voor de AV-leden (advies 10) geen passende constructie is voor benoemde Statenleden;
  - f. Het IPO-bestuur mee te geven dat niet duidelijk wordt hoe het aanbieden van een financiële vergoeding aan AV-leden (advies 11) bijdraagt aan een slagvaardig IPO;

- g. Het IPO-bestuur mee te geven dat het onderzoek geen antwoord geeft op de vraag of bij Statenleden en griffiers behoefte is aan een onderling werkverband binnen het IPO (advies 25);
  - h. Het IPO-bestuur mee te geven dat de AV, als hoogste orgaan van het IPO, voorgezeten zou moeten worden door de voorzitter zelf en niet door de vicevoorzitter (advies 26);
  - i. Andere input voortkomend uit de bespreking van het adviesrapport;
4. Aan het college van Gedeputeerde Staten op te dragen in te brengen in het IPO bestuur:
- a. de geuite wensen en opvattingen van Provinciale Staten tijdens de bespreking van het AEF rapport in de Staten;
  - b. een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en scenario één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en de uitwerking van scenario 2 en 3 aan zowel het IPO bestuur als de AV voor te leggen;
  - c. wat betreft het onderdeel 'Bestuur' uit het onderzoeksrapport (advies 19) inzake de 'maatregelen organisatie' dat niet wordt ingestemd met het instellen van een kernbestuur;
  - d. dat niet wordt ingestemd met het op voorhand vastleggen van het aantal in te stellen commissies (advies 21), maar dit af te laten hangen van de bestuurlijke wensen aan het begin van de bestuursperiode;

Inleiding:

Er zijn veel mogelijkheden om de slagvaardigheid van het IPO te versterken. Het IPO- bestuur heeft AEF gevraagd om onafhankelijk onderzoek te doen naar hoe de samenwerking binnen en organisatie van het IPO kunnen worden versterkt, om zo de slagkracht van de organisatie te vergroten. AEF heeft op basis van diverse onderzoeksactiviteiten (documentstudie, gesprekrondes en benchmark onderzoek) een advies opgesteld, zie bijlage 'Rapportage Focus in de Samenwerking'. Het IPO bestuur is met het traject rondom de verbetering van de samenwerking gestart in juni 2022. Het doel is om voor het begin van de nieuwe bestuursperiode een aantal veranderingen in gang te hebben gezet.

Tijdens de bestuursvergadering en AV-vergadering van 4 oktober 2022 zijn de eerste beelden van de onderzoeksresultaten teruggegeven en zijn mogelijke ontwikkelrichtingen geschetst. Het IPO-bestuur heeft, als opdrachtgever, richting gegeven voor het uitwerken van deze ontwikkelrichtingen. Deze uitwerking staat aan het begin van dit rapport (hoofdstuk 2). De uitwerking bestaat uit een algemene omschrijving van een viertal scenario's en een reeks adviesmaatregelen (31) die onderdeel uitmaken van scenario 0 en 1. De rest van het rapport is de achtergrond en onderbouwing voor deze aanbevelingen.

In dit Statenvoorstel worden (met oog op de leesbaarheid) niet alle 31 maatregelen expliciet benoemd, maar ligt de focus op de maatregelen waar uw afvaardiging in de Algemene Vergadering van het IPO, Marianne de Widt en Odile de Man, en het college van Gedeputeerde Staten bedenkingen bij hebben. Voor de volledige 31 maatregelen verwijzen wij terug naar het rapport. Dit Statenvoorstel is tot stand gekomen na consultatie van de Utrechtse AV-leden.

Juridische en andere relevante kaders:

Het IPO is één van de verbonden partijen van de provincie Utrecht. Het IPO is een vereniging van, voor en door de provincies. De provincies zijn de leden van de vereniging en zijn vertegenwoordigd in het Bestuur en de Algemene Vergadering.

Argumentatie:

1. *Kennisneming van het AEF rapport "Naar meer slagvaardigheid".*

Het AEF rapport gaat vergezeld van een aanbiedingsbrief waarin het IPO bestuur vraagt aan alle Provinciale

Staten 'te reflecteren op de aanbevelingen, en daarbij expliciet stil te staan bij de aanbevelingen die betrekking hebben op de werkwijze van de AV en de betrokkenheid van Statenleden bij de vereniging.'

2. Kennisneming 'laaghangend fruit-maatregelen'

Op verzoek van het IPO-bestuur heeft het IPO-bureau een notitie opgesteld met daarin de 'laaghangend fruit-maatregelen' uit het AEF-rapport 'Naar meer slagvaardigheid'. Deze notitie, te vinden in bijlage, heeft betrekking op de maatregelen van scenario 0 en 1 uit het adviesrapport en brengt onder andere in kaart welke ontwikkelingen de afgelopen periode reeds in gang zijn gezet.

3. De geuite wensen en opvattingen van Provinciale Staten tijdens de bespreking van het AEF rapport in de Staten inbrengen in de AV

De provincies staan de komende jaren voor ongekend grote opgaven, en transities in onze leefomgeving. AEF is daarom door het bestuur van de gezamenlijke provincies gevraagd om in kaart te brengen wat er nodig is om als vereniging slagvaardig en efficiënt te kunnen handelen en optreden. Voor een slagvaardige en efficiënte vereniging van de gezamenlijke provincies is betrokkenheid van Provinciale Staten van eminent belang. Met het oog op de aankomende Statenverkiezingen biedt het conceptrapport handvatten om daar in de nieuwe Statenperiode invulling aan te geven.

3.a. Een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en deze opnieuw aan de Staten voor te leggen;

Tijdens de IPO-bestuursvergadering op 4 oktober 2022, is besloten om in eerste instantie aan de slag te gaan met scenario's nul en één. Het bureau AEF is gevraagd om een mogelijke opdracht te formuleren voor de algemeen directeur voor de nieuwe bestuursperiode. Deze opdracht is tweeledig: enerzijds de implementatie van scenario nul en één, anderzijds het verder verkennen van mogelijkheden en wenselijkheid voor scenario twee en drie (zie conceptrapport "naar meer slagvaardigheid", hoofdstuk 4, pagina 8. Het vervolg van dit hoofdstuk geeft invulling aan deze opdracht van het bestuur). Uw AV-leden benadrukken het belang om de governance structuur van het IPO grondig door te lichten en geven aan dat zij hechten aan het nader onderzoeken van scenario 2 en 3. Het college van Gedeputeerde Staten deelt deze opvatting van de AV-leden.

4.a. De geuite wensen en opvattingen van Provinciale Staten tijdens de bespreking van het AEF rapport in de Staten inbrengen in het IPO-bestuur;

De provincies staan de komende jaren voor ongekend grote opgaven, en transities in onze leefomgeving. AEF is daarom door het bestuur van de gezamenlijke provincies gevraagd om in kaart te brengen wat er nodig is om als vereniging slagvaardig en efficiënt te kunnen handelen en optreden. Voor een slagvaardige en efficiënte vereniging van de gezamenlijke provincies is betrokkenheid van Provinciale Staten van eminent belang. Met het oog op de aankomende Statenverkiezingen biedt het conceptrapport handvatten om daar in de nieuwe Statenperiode invulling aan te geven.

4.b. Een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en scenario één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en de uitwerking van scenario 2 en 3 aan zowel het IPO bestuur als de AV voor te leggen;

Tijdens de IPO-bestuursvergadering op 4 oktober 2022, is besloten om in eerste instantie aan de slag te gaan met scenario's nul en één. Het bureau AEF is gevraagd om een mogelijke opdracht te formuleren voor de algemeen directeur voor de nieuwe bestuursperiode. Deze opdracht is tweeledig: enerzijds de implementatie van scenario nul en één, anderzijds het verder verkennen van mogelijkheden en wenselijkheid voor scenario twee en drie (zie conceptrapport "naar meer slagvaardigheid", hoofdstuk 4, pagina 8. Het vervolg van dit hoofdstuk geeft invulling aan deze opdracht van het bestuur). Het college van GS benadrukt het belang om de governance structuur van het

IPO grondig door te lichten en geven aan dat zij hechten aan het nader onderzoeken van scenario 2 en 3. Deze opvatting wordt gedeeld door de AV-leden.

4.c. wat betreft het onderdeel 'Bestuur' uit het onderzoeksrapport (advies 19) inzake de 'maatregelen organisatie' dat niet wordt ingestemd met het instellen van een kernbestuur;

Het aanstellen van een 'bestuur binnen het bestuur' kan vragen opleveren over waar het mandaat voor besluiten ligt en hiermee slagvaardig werken obstrueren. Daarnaast zou niet iedere provincie vertegenwoordigd zijn in een afvaardiging van het bestuur hetgeen problemen voor de democratische legitimiteit van genomen besluiten met zich meebrengt.

4.d. dat niet wordt ingestemd met het op voorhand vastleggen van het aantal in te stellen commissies (advies 21), maar dit af te laten hangen van de bestuurlijke wensen aan het begin van de bestuursperiode;

Gezien de veelheid aan onderwerpen waarop het Rijk en de andere koepels een beroep doen op het IPO als gesprekspartner lijkt het terugbrengen van het aantal bestuurlijke adviescommissies naar 3-4 niet wenselijk. De bestuurlijke adviescommissies zouden dermate breed ingebed dienen te worden dat dit effectieve besluitvormig en slagvaardig handelen in de weg zou staan.

Brede welvaart indicatoren:

Het IPO houdt zich bezig met een veelvoud aan onderwerpen die van toepassing zijn op de ontwikkeling van welvaart in de brede zin van het woord – economisch, ecologische en sociaal-maatschappelijk. Het slagvaardig samenwerken op interprovinciaal niveau is essentieel om (onder meer) de drie grote transities in het fysieke domein (landelijk gebied, ruimtelijke ordening en energie en klimaat) effectief vorm te geven en daarmee een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de brede welvaart in Nederland.

Participatie:

Niet van toepassing.

Financiële consequenties:

Niet van toepassing.

Vervolg:

Er is een extra AV ingepland op 7 maart 2023 om uw inbreng (en die van de andere Provinciale Staten van Nederland) mee te kunnen geven aan het IPO-bestuur. Op 10 maart 2023 komt het IPO-bestuur samen om besluiten te nemen omtrent het adviesrapport van AEF opdat zij het volgende bestuur een duidelijke opdracht mee kan geven.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 25-01-2023. Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10-01-2023 met nummer UTSP-648066858-196, van afdeling BDO, team BEI.

Besluiten:

1. Kennis te nemen van het conceptrapport 'Naar meer slagvaardigheid', een advies opgesteld door Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van het IPO-bestuur;
2. Kennis te nemen van de 'laaghangend fruit'-maatregelen uit het AEF-rapport
3. De vertegenwoordigers van de provincie Utrecht in de Algemene Vergadering (AV) van het IPO te verzoeken om de onderstaande wensen en opvattingen in te brengen de eerstvolgende Algemene Vergadering van het IPO:
  - a. Het IPO-bestuur te verzoeken om in te zetten op een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en scenario één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en deze opnieuw aan de Staten voor te leggen;
  - b. Het IPO-bestuur erop te wijzen dat het wijzigen van de statutaire rol van de AV (advies 7) dient plaats te vinden in afstemming met de AV en niet door besluitvorming in het IPO-bestuur. De wijziging van de statutaire rol betekent een aanpassing van de verenigingsstatuten, waartoe het IPO-bestuur niet bevoegd is;
  - c. Het IPO-bestuur mee te geven dat de beroepsvereniging StatenlidNu reeds in de behoefte voor inhoudelijke gesprekken voorziet en dat het combineren van de AV met inhoudelijke verdiepende gesprekken (advies 8) niet nodig is;
  - d. Het IPO-bestuur mee te geven dat wat betreft gemeenschappelijke afspraken over het ophalen van mandaat van de AV (advies 9) dat het aan de twaalf provincies zelf is om hierover afspraken te maken;
  - e. Het IPO-bestuur erop te wijzen dat het opstellen van functieprofielen en de selectiecriteria voor de AV-leden (advies 10) geen passende constructie is voor benoemde Statenleden;
  - f. Het IPO-bestuur mee te geven dat niet duidelijk wordt hoe het aanbieden van een financiële vergoeding aan AV-leden (advies 11) bijdraagt aan een slagvaardig IPO;
  - g. Het IPO-bestuur mee te geven dat het onderzoek geen antwoord geeft op de vraag of bij Statenleden en griffiers behoefte is aan een onderling werkverband binnen het IPO (advies 25);
  - h. Het IPO-bestuur mee te geven dat de AV, als hoogste orgaan van het IPO, voorgezeten zou moeten worden door de voorzitter zelf en niet door de vicevoorzitter (advies 26);
  - i. Andere input voortkomend uit de bespreking van het adviesrapport;
4. Aan het college van Gedeputeerde Staten te verzoeken in te brengen in het IPO bestuur:
  - a. de geuite wensen en opvattingen van Provinciale Staten tijdens de bespreking van het AEF rapport in de Staten;
  - b. een projectmatige implementatie van scenario nul (gedrag) en scenario één (organisatie) en het gelijktijdig verkennen en uitwerken van mogelijkheden voor scenario 2 (aanpassen verenigingsstructuur) en 3 (loslaten verenigingsstructuur) en de uitwerking van scenario 2 en 3 aan zowel het IPO bestuur als de AV voor te leggen;
  - c. wat betreft het onderdeel 'Bestuur' uit het onderzoeksrapport (advies 19) inzake de 'maatregelen organisatie' dat niet wordt ingestemd met het instellen van een kernbestuur;
  - d. dat niet wordt ingestemd met het op voorhand vastleggen van het aantal in te stellen commissies (advies 21), maar dit af te laten hangen van de bestuurlijke wensen aan het begin van de bestuursperiode;

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters